

קרקעות – דף מידע

סלעים וקרקעות הם משאב טבע.

עובדות חשובות על קרקעות וסלעים:

- נחוצים לקיומם של צמחים. הצמחים נאחזים בהם בעזרת השורשים שלהם, וקולטים מהם מים, אוויר וחומרים אחרים הדרושים לקיומם.
- נחוצים לקיומם של בעלי חיים. הם מהווים את סביבת החיים עבור בעלי החיים רבים.
- נחוצים לקיומנו. בני האדם מנצלים אותם לגידול צמחים ובע"ח, על מנת שישמשו לנו למזון, לבוש וצרכים נוספים.
- הם מקור להפקת חומרים חשובים לתעשייה ולבנייה.

את הקרקעות נהוג לחלק לפי גודל הגרגירים

קרקע חרסיתית

• קרקע עשירה בחרסית, קרקעות כבדות.

קרקע חולית

• קרקע עשירה בחול, קרקעות קלות.

קרקע חרסיתית

בוץ שנדבק לסוליות הנעליים הוא דוגמה לקרקע חרסיתית.

קרקע הנמצאת באפיקי נחלים.

אורכבת אגרגידי הסלע חרסית.

גרגירי חרסית - גרגירים קטנטנים שניתן לראותם רק עם מיקרוסקופ.

כשירד גשם - הקרקע סופחת מים והופכת לעיסה. המים מתלחלים דרכה באיטיות.

קרקע חולית

חול הוא דוגמה לקרקע חולית.

בארץ קרקע חולית אורכבת בעיקר אגרגידים של החומר קוורץ.

בארץ קרקע חולית אורכבת בעיקר אגרגידים של המינרל קוורץ.

כשירד גשם על קרקע חולית היא מתלחלת מהר מאוד.

החול לא סופח אלא את המים, ולא הופך לעיסה. ניתן לדרוך עליו מבלי לשקוע.

שימושי קרקעות:

קרקעות מנוצלות לטובת חקלאות. בני האדם מגדלים גידולים שונים של עצים וצמחים לצורכי מזון, רהיטים, בנייה, תרופות ועוד.

- אנו משתמשים בקרקע לגידול צמחים. צמחים אלה משמשים אותנו למאכל, לבניית רהיטים ועוד.
- כלי קרמיקה מיוצרים מקרקע חרסיתית. את החרסית הופכים לעיסתית באמצעות מים, מעבדים אותה לצורה הרצויה, ומחממים בתנור בחום גבוה של מאות ואף אלפי מעלות.
- לקרקעות שימושים שונים בבנייה. קרקעות חרסיתיות משמשות לאריחים וליצירת מלט (חימון אבן גיר וחרסית וערבובם עם חומרים נוספים. המלט משמש מעין דבק בבנייה, וכחומר חיפוי).
- קרקעות חוליות משמשות בייצור הזכוכית, בזכות מינרל הקוורץ המרכיב קרקעות אלה. בתהליך הפקת הזכוכית הקוורץ עובר תהליך התכה בטמפרטורות גבוהות במיוחד.

היבטים סביבתיים:

כאשר אנו חוצבים את הסלעים אנו פוגעים בסביבה:

- המחצבות פוגעות בנוף ומכערות אותו.
- החציבה מייצרת אבק רב המזהם את הסביבה ופוגע בבריאות.
- החציבה מייצרת רעש חזק המפריע לתושבים ולבעלי החיים.
- החציבה פוגעת בבית הגידול של בעלי חיים וצמחים והורסת אותו.

הקטנת הפגיעה על הסביבה

שתילת צמחים במקומות בהם חצבנו.

גריסת הסלעים באתקנים סגורים למניעת רעש ואבק.

חקיקת חוקים להגנה על הסביבה.

- כאשר אנו מעבדים את הקרקעות אנו גורמים לשינוי התכונות שלהן ופוגעים בסביבה:
- קרקע המיועדת לחקלאות עוברת חריש.
  - הצמחים מרוססים בחומרי הדברה המזהמים את הקרקע.
  - הקרקע מקבלת תוספת של חומרי דישון הדרושים להתפתחותם של הצמחים. חומרים אלה מזהמים את הקרקע.
  - זיהום הקרקע פוגע ביצורים החיים בה.

הקטנת הפגיעה על הסביבה

שימוש בחומרי דישון בכמות המותאמת לסוג הצמחים.

שימוש בהדברה ביולוגית במקום חומרי הדברה כימיים.

חקיקת חוקים להגנה על הסביבה.

*הדברה ביולוגית - בעלי חיים הניזונים מבעלי החיים המזיקים לצמח שאנו מגדלים.